СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для рускof народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. — Олифантъ, Па. Четверъ 30-го Октобра 1902. — Число 44.

Що чувати въ свѣтѣ.

На політичнôмъ овидѣ американьскихъ партій заносить ся на велику змѣну. Двѣ всемогучі доси партіи въ Спол. Державахъ — републиканьска и демократична, мѣняють ся за свои ролѣ, и народъ починае думати про нову політичну организацію, котра бы мала на метѣ добро цѣлого народа, не поодинокихъ кастъ. Якъ звѣсно, до републиканьскои партіи належало доси найбôльше горожанъ. Були ту робôтники, фармеры, купцѣ, промисловцѣ и пр., але еи керманичами бувъ нѣхто иншій, лише великі капіталісты. Иншими словами — були ту рядові, котрі дѣлали слѣпо, посля приказôвъ, и ґенералы, котрі укладали пляны и давали приказы. — Такъ всюды, такъ и тутъ, керманичѣ почали надуживати своеи власти.

Всѣ уряды и законодавчі тѣла обсадили своими людьми, замкнули границѣ Сп. Державъ передъ заграничными товарами, зловили въ свои руки цѣлый промыслъ и торговлю, сотворили безлѣчь тростôвъ, закували ними рядовыхъ въ пута матеріяльного гнету и... почали жити ихъ кровію.

На щасте рядові отямили ся послѣдными часами, стали шукати жерела своего лиха и найшли его въ своихъ керманичахъ. Зъ тои причины дали ся чути въ партіи голосы невдоволеня. Сей и той почавъ нарѣкати на капиталістôвъ, а дальше пôшла горяча аґітація за обмеженемъ самоволѣ тростôвъ, за удержавленемъ зелѣзниць, телеґрафôвъ, копалень, угля и т. п. Капіталістамъ зробило ся теперь горячо, бо увидѣли, що можуть лишити ся ґенералами безъ вôйска.

Мѣжь тымъ друга велика партія, демократична, въ котрôй верховодили меншій капіталісты, такожь змѣняла ся. Черезъ довгій часъ уходила за поступову, та була се лише покришка. Народъ переконавъ ся опосля наглядно, що бôльшій чи меншій капіталістъ е ворогомъ для него. Побореня кôлька разовъ черезъ партію великихъ капіталістôвъ, почала мирити ся зъ ними, переговорювати, залицятись, ажь въ конци перейшла явно до ихъ табору.

И въ часѣ, коли сотки тысячь републиканцѣвъ выступае противъ тростôвъ, домагае ся удержавленя копалень, зелѣзниць и пр. оденъ зъ найвызначнѣйшихъ демократôвъ, кандидатъ на ґубернатора стану Ню Иоркъ, заявивъ ся противъ того. Доказуе вôнъ, що удержавлене копалень зелѣзниць и телеґрафôвъ дало бы правительству за велику власть. Розумѣе ся, що великимъ капіталістамъ и тростовичамъ зъ републиканьскои партіи, котрі старають ся те саме доказати, дуже припала до вподобы така політика демократôвъ. Сежь на ихъ млынъ вода, тому гурмою почали покидати републиканьску, а переходити до демократичнои партіи.

Начальникъ всѣхъ тростôвъ въ Америцѣ, Піерпонтъ Дж. Морґанъ, заявивъ сими днями, що не дасть анѣ зломаного цента на выборы для републиканьскои партіи. Она е моимъ ворогомъ — додае. Такъ само говорятъ бароны тросту угляного, зелѣзничого, сталевого, мясного, и пр. Пôдпомагають грôшми давныхъ противникôвъ — демократôвъ. Мае се бути „страшна“ месть, хочь въ дѣйсности для народа она зовсѣмъ не страшна анѣ не шкôдна. Народъ всегда може имъ смѣло сказати: „Баба зъ воза, а кобылѣ лекше. Мы пôдемо рука въ руку зъ робôтничою партіею.“

Расова ненависть дальше выбухае въ полудневыхъ державахъ, лишаючи за собою згарища, костры, десятки трупôвъ и голосы розпуки. Лютуе неначе гураґанъ, а поступъ, людяность, наука Христа безсильні супротивъ неи.

Зъ Бірміночемъ, въ Алабаймѣ, доносять, що 25 миль вôдъ сего мѣста, въ охрестности Литлтавнъ, выбухла справдѣшна расова вôйна. Бѣлі убили тамъ доси 11 муринôвъ (ніґрôвъ) а ті знова трехъ бѣлыхъ. Мурины перевысшають бѣлыхъ числомъ 10 до одного, та мимо сего не можуть собѣ дати рады. Зъ розпуки кинули ся оногды на магазинъ пороху, якій належить до угляноi компаніи, добули его и почали приготовляти ся до енерґічного опору. На мѣсце розруху вôдъѣхавъ спеціяльнымъ поѣздомъ шерифъ зъ оружнымъ вôддѣломъ помôчникôвъ.

Въ Тексасъ и Арканзасъ те саме повтаряе ся. Зъ вязницѣ Форестъ Сити, Арк. выволѣкла товпа замаскованыхъ людей мурина Ч. Йопґа, котрого пôдозрѣвали о убійство панѣ Левисъ, и живцемъ спалили его на кострѣ.

Въ Деласъ, Текс. линчовано минувшои середы муринôвъ Джіма Веслі и Реко Бертонъ. Оденъ и другій бувъ обжалованый о зпасилене и убійство двохъ бѣлыхъ женщинъ. Кôльканайцять тысячь особъ напало въ ночи на повѣтовій арештъ та й вôдбили увязненыхъ вôдъ сторожѣвъ. Опôсля повѣшено обохъ середъ мѣста на телеґрафічнôмъ стовпѣ.

Ось кôлька образкôвъ расовои ненависти. Лучають ся они що тыжня, що дня и нема имъ нѣ конця нѣ мѣры. Лишь енерґічна робота властей може увôльнити американьску суспôльнôсть вôдъ такого сорому, та чи увôльнить? Де тамъ! Власти поглухли и понѣмѣли.

Заходы Сп. Державъ около помиреня колюмбійскихъ ворохобникôвъ зъ правительствомъ не пôшли марно. Передъ кôлькома днями стрѣтили ся на боевôмъ корабли „Вісконзінъ“ ґубернаторъ Панамы, Салязаръ, зô спеціяльнымъ представителемъ ворохобникôвъ и черезь кôлька годинъ обговорювали условя мира. Устами свого представителя заявляють ворохобники, що дуже радо помирять ся, наколи правительство згодить ся на реформу основныхъ законôвъ державы, вôдпекае ся вôдъ шкôдныхъ впливôвъ католицкого духовеньства и оголосить загальну амнестію для всѣхъ ворохобникôвъ. Правительство годить ся на деякі условя, але е надѣя що згодить ся на всѣ. Сп. Державы мають въ тôмъ «бізнесъ«, абы въ Колюмбіи наставъ миръ, а звѣстно, що де янкамъ ходить о „бізнесъ“, тамъ не люблять жартувати. На те мають лѣки и могучі средства: найбôльше грошей въ свѣтѣ и найлѣпшій военні кораблѣ на колюмбійскихъ водахъ.

Венезуельскій президентъ Кастро]вспѣвъ еще на стôлько зôбрати вôйска, що звѣвъ минувшого тыжня пôдъ Ля Викторія найбôльшу битву, яку занотовано доси въ исторіи венезуельскои революціи. Борба продовжала ся черезъ цѣлыхъ 7 днѣвъ и була дуже кровава. По сторонѣ правительственныхъ вôйскъ полягло 247 вояковъ, а повстанцѣ втратили ажь 310 люда и були спонуканні вôдступити. Президентъ Кастро бравъ такожь участь въ борбѣ и лично заохочувавъ вояковъ до хоробрости. Три разы кидавъ ся на непріятеля зъ правдивою погордою смерти и три разы зъ очайдушною вôдвагою лично провадивъ вôйско до атаку. Мимо того ждала его армію неминуча погибель, якъ бы не мѣстопрезидентъ Ґомезъ, котрый въ найприкрѣйшôй хвили привѣвъ ей на пôдмогу 800 вояковъ.

Найновѣйші телеґрамы доносять, що й зъ повстанцями не такъ дуже зле, якъ зъ першу голошено. Хочь въ борбѣ они подали ся то теперъ знову окружили зô всѣхъ боковъ армію президента. Кождого дня надѣють ся новои битвы и погрому правительственныхъ вôйскъ. Повстанцѣ заняли такожь зелѣзницю, вôдтяли довозъ поживы для правительственнои арміи, добули мѣсто Консейо и облягають Валенсію.

Най собѣ выбе зъ головы, хто еще думае, що царь Николай II. полѣпшить долю своихъ пôдданыхъ, зъ „доброго серця“ дасть Росіи конституцію и т. д. и т. д. Царскій урядъ позавидувавъ жителямъ Петербурга и той крихты свободы, якою доси тѣшили ся. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ, Плеве, придумавъ плянъ, посля котрого зарядъ мѣста перейде въ руки правительства. Майже всѣ привилеѣ мѣста будутъ знесені, права репрезентаціи народа въ радѣ мѣскôй мають бути значно обмежені, поліція стане ся орґаномъ правительства, а всѣ доходы мѣста будутъ вплывати до державнои касы. Міністеръ надѣе ся, що вспѣе перевести свои „реформы“ до кôнця 1903 року. По Петербурзѣ прійде черга на другі мѣста. И дежь той сподѣваный рай пôдъ правлѣнемъ батюшки царя, о котрôмъ піють москвофілы? Нема и не буде.

Парляментъ Даніи вôдкинувъ оногды въ другôмъ читаню внесене правительства, яке мало на цѣли продажу Сп. Державамъ островôвъ, званыхъ даньскими Индіями западными. Внесене вôдкинено 32. голосами противъ 32. Коли вѣсть о тôмъ дôйшла до Вашинґтону, выкликала въ правительственныхъ кругахъ велике невдоволене. Всѣ почали догадувати ся, що ту дѣлае интриґа заграничныхъ державъ. Сп. Державы заявляють супротивъ сего, що если они не можуть пійти въ посѣдане островôвъ, въ такôмъ случаю Нѣмеччина, анѣ нѣяка друга держава не буде ихъ мати. Американцѣ не можуть позволити, абы котра небудь зъ европейскихъ державъ загнѣздила ся на морю Караибскôмъ, себто коло береговъ Сп. Державъ. Америка для Американцѣвъ!

По англійскôй, французкôй и нѣмецкôй прасѣ уперто товче ся чутка, будьто бы старый грѣшникъ, пяниця и бабій, бельґійскій король Леопольдъ, загадувавъ зречи ся престола. Не звѣсно, лише скôлько въ тôмъ правды.

Анґлія, котра въ погони за новыми кольоніями не може жити безъ вôйны, якъ рыба безъ воды, сильно попекла ся въ краю Сомалі. въ Африцѣ. Телеґрамы зъ Берберіи донесли сими днями, що король Мадъ Мюлягъ поборовъ коло Ерего англійску колюмну вôйска, пôдъ приказами полководця Кабъ. Англійцѣ втратили въ борбѣ полководця Філипса, капітана Еґноса и 50 вояковъ. Двохъ офіцирôвъ и 110 жовнѣрôвъ було раненыхъ.

Англійске правительство послало зъ Бомбай два полки ґренадіерôвъ схôдно-индійскихъ на пôдмогу арміи въ краю Сомолі.

Французôвъ ошукали на 22 міліоны долярôвъ при помочи фальшивыхъ акцій на великі копальнѣ золота, срѣбла, угля и мѣди въ Росіи. Ті копальнѣ называли ся Ново Павловскі, та опôсля показало ся, що они зовсѣмъ не истнували. Выдумали ихъ чорні душѣ, щобы натягнути легковѣрныхъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень		
30	Ч.	Андрея
31	П.	† Луки еванг.
1	С.	Листоп. Йоила прор.
2	Н.	20. по Сош. Арт міи вмуч.
4	П.	Иляріова Вел.
5	В.	Ґликеріи
6	С.	† Якова ап. брата Госп.

— **Угорского** маґната, ґрафа Володислава Матуску, увязнено за цѣлый рядъ злодѣйствъ, які дуже не лицюють ґрафови. Мѣжь иншими вôдкрыто въ его добрахъ цѣлу фабрику зелѣзничихъ білетôвъ („тікетсъ“) котрі продававъ черезъ своихъ спеціяльныхъ аґентôвъ. Угорскі зелѣзницѣ понесли наслѣдкомъ сего безлѣчь втратъ. Кромѣ того фальшувавъ ґрафъ векслѣ, чеки и т. п.

— **Смертъ** въ огни найшло дня 21. с. м. въ Чікаґо Ил. 29 осôбъ. Огонь выбухъ въ фабрицѣ цукру и ґлюкозы при 12-ôй улици, а заки люде, котрі були въ серединѣ, отямили ся и вспѣли утечи, всѣ входы и выходы стояли въ огня. Ажь по згашеню пожежѣ найдено 29 спопелѣлыхъ трупôвъ. Матеріяльна шкода, заподѣяна огнемъ, доходить до 980 тысячь долярôвъ.

— **Товариство** воздушнои плавбы устрою е перегоны бальонами зъ Лондону до Парижа. Хто побѣдить, одержить надгороду въ сумѣ 50 тысячь долярôвъ. Въ перегонахъ возьмуть участь найславнѣйшій зъ воздухоплавцѣвъ—Бразилієць Сенто Думондъ и Англієць Спесеръ.

— **Славный** воздухоплавець Де Брадски и его помічникъ Моренъ упали оногды жертвою своего званя. Пôдлетѣвши бальономъ зô стаціи Вожірардъ, коло Парижа (Франціи) до высоты 400 метрôвъ, упали оба въ охрестности Ст. Дені и погибли. Нещасте лучило ся наслѣдкомъ перерваня линвы, якою бувъ привязаный човенъ до бальона. Воздухоплавцѣ упали вразъ изъ тымъ човномъ и такъ розбили ся, що останки зъ нихъ лише мѣтлою можна було позмѣтати. Де Брадски бувъ богатымъ угорскимъ дѣдичомъ.

— **Паровый** котелъ въ фабрицѣ зелѣзныхъ руръ „Нейшьонелъ Тобъ Воркс“ коло Бінвудъ, В. Ва. експльодувавъ минувшои недѣлѣ и знищивъ бôльшу половину фабрики. Дванайцять робôтникôвъ було притôмъ покалѣченыхъ и попареныхъ, а зъ тыхъ 6 смертельно. Мѣжь тыми послѣдними е якійсь Юрій Лабовскій, мабуть Русинъ.

— **Женщины** въ Америцѣ займають ся всѣмъ и нѣчимъ, лишень... злишнымъ буде додавати, що тыхъ послѣдныхъ е о много бôльше.

После найновѣйшихъ обчисленъ живе въ Сп. Державахъ 3405 монахинь-учительокъ, 1009 женщинъ адвокатокъ, 7399 лѣкарокъ, 787 дентистокъ, 2193 журналѣстокъ, 1040 архітектокъ тай инжінѣрокъ, 946 аґенто къ (сейлсъ ледісъ). Дальше 324 женщинъ мае похоронні заведеня, 409 електричні, 45 веде льокомотивы, 7 е кондукторками, 15 гайцерами, 31 гальмовничками („брексменами“,) 101 розносить пакунки, 5582 займае ся фризіерствомъ а 281 выроблюють терпентину. Кромѣ того е 51 женщинъ пасѣчникôвъ, 1320 стрѣльцѣвъ, (котрі живуть зô стрѣлецтва), 85 чистить по улицяхъ обувъ, 79 працюе коло коней, 6663 публичнихъ послугачокъ и т. зв. „офісъ бойсъ“, 190 е властительками кôнныхъ ремизôвъ, 196 займае ся ковальствомъ, 1605 рыболовствомъ, 925 працюе въ копальняхъ золота и срѣбла а 69 въ каменьоломахъ.

— **Твердо** спала панна Дора Мікъ зъ Сентралія, Пя. а такъ довго, якъ мало хто. Посварила ся она за щось зô своимъ любовникомъ и зъ превеликои грижѣ пôшла спати... Пробували збудити еѣ, та все дарма. Спала три тыжнѣ безъ перервы. Лѣкарѣ давали ей амоніякъ до нюханя, кололи шпильками, заливали лѣками, робили оклады зъ леду на различні части тѣла, а панна спала и спала. Не було рады. Ажь дня 20 с. м., себто по трехъ тыжняхъ сну. пробудила ся, що правда ослаблена, але при добрôй памяти и не малôмъ засобѣ животныхъ силъ.

При лѣкарскихъ дослѣдахъ показало ся, що въ роднѣ дѣвчати е летарґъ дѣдичною недугою.

— **Незвычайнои** операціи довершивъ оногды Нюйорскій лѣкарь д-ръ Д. Стевордъ, операторъ въ шпитали Белву, на Аннѣ Кінґслі. Именно мужь оперованои завдавъ ей въ груди острымъ ножемъ тяжку рану и пробивъ серце. Д-ръ Стевортъ сейчасъ взявъ нещасну на операційный стôлъ и 6-ма штихами зôшивъ пробите серце. Операція вповнѣ повела ся и е надѣя, що Кінґельова буде жити.

— **Сумне** весѣле вôдбуло ся недавно въ Мистковôй, грибôвского повѣта (Галичина). Женивъ ся оденъ 60-лѣтный ґазда, зъ молодою, гарною дѣвчиною. Завидували ему три иньші ґазды сего щастя и порѣшили убити старого. Въ той цѣли прійшли непрошені на весѣле, де розпочали колотнечу а опôсля бійку зъ женихомъ. Коли сынъ упôмнувъ ся за батькомъ, заговôрники почали бити сына, знущаючись надъ нимъ въ страшный спосôбъ. Нещасный вже конавъ, а они взяли его за руки и ноги тай такъ довго били нимь объ мурованну стѣну, доки въ ихъ рукахъ не скôнчивъ житя. Всѣхъ трехъ убійникôвъ увязнено и вôдставлено до суду въ Грибовѣ.

— **Черезъ** вôкно кинувъ хтось оногды динамітову бомбу до палаты міністерства справъ внутрѣшныхъ. Бомба експльодувала, але не зробила великои шкоды анѣ не забила нѣкого. Злочинцѣвъ не выслѣджено доси.

— **Легке** землетрясене дало ся чути дня 25. м. м. въ селахъ Гльокъ и Полянка, земплиньскои столицѣ, на Угорщинѣ. Продовжало ся оно 5 секундъ при глухôй пôдземнôй гримôтнѣ. По важныхъ наслѣдкôвъ не лишило по собѣ землетрясене хиба се, що въ двохъ селахъ перестали ити всѣ годинники.

— **Мостъ** на Золотôмъ Розѣ въ Царгородѣ, якій лучить Европу зъ Азією, заваливъ ся дня 19 с. м. зъ незвѣснои причины. На мостѣ було тодѣ 15 осôбъ, зъ котрыхъ утонило ся 5. Золотый Рогъ и згаданый мѣстъ понадъ море звѣсні въ цѣлôмъ свѣтѣ зô своеи красы.

— **Копальнѣ** угля въ Фогдгафсъ, въ Англіи горять вôдъ 20. с. м. Кôлька майнерôвъ, котрымъ огонь загородивъ выходъ, втратило жите пôдъ землею.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы его статя, дописъ и т. п. були надрукованй въ „Свободѣ“ въ четверъ, той мусить прислати намъ тую статю або дописъ такъ, щобы мы єѣ дôстали найдальше въ попередну суботу.

Дописи.

43. ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Посольскй справозданя

Нарештѣ надôйшла осѣнь, наставъ холодъ, тай нашй послы рушили ся здавати справозданя изъ своеи посольскои дѣяльности. Здавали або заповѣли доси своє справозданє соймовй послы: о. Богачевській, Глиджукъ, о. Мазикевичъ, д-ръ Могильницкій, Старухъ, — и парляментарнй: д-ръ Король д-ръ Косъ и Романчукъ. Та кôлько то прийшло ся написати нашимъ ґазетамъ, заки зрушили пословъ, абы вони показали ся выборцямъ!...

Декуды нашимъ людямъ ажь спрякрило ся ждати на руськихъ пословъ, и вони скористали зъ того, що посольській соціяльно-демократичный посолъ Дашиньскій выбравъ ся на аґітаційну подорожь по схôднôй Галичинѣ, и запросили його говорити на вѣчахъ. И такъ промовлявъ вôнъ на вѣчахъ у Львовѣ, Самборѣ, Станиславовѣ, Коломыѣ.

Замѣтна рѣчь, що вѣче до Самбора, на котрôмъ вôнъ промовлявъ, скликало руське політичне товариство „Самбôрська окружна Рада“, а на вѣчевôй вôдозвѣ були пôдписанй д-ръ Стахура и о. Скобельській. Значить ся, вже й руське духовенство зачинає прозрѣвати и перестає бояти ся соціялістôвъ, мовь чортъ свяченои воды...

Скликанє парламента.

Вѣденьскій парляментъ скликано на 16. с. м. На що? — На пробу! Переговоры въ справѣ угорскои угоды еще не поладженй и нема надѣѣ, щобы ихъ поладити, бо Угры не вѣрять, абы яка-небудь угода могла перейти въ австрійськôмъ парляментѣ; Чехи и Нѣмцѣ на случай несповненя своихъ жадань грозять обструкцією, а тй жаданя такй, що заспокоишь Нѣмцѣвъ, то ще бôльше роздражнишь Чехôвъ, — заспокоишь Чехôвъ, то ще бôльше роздражнишь Нѣмцѣвъ, — сихъ и тыхъ рôвночасно заспокоити годѣ, а не заспокоишь нѣ одныхъ нѣ другихъ, то сй и тй готовй на обструкцію; про невдоволенє италійськихъ пословъ задля того, що не прійшло до подѣлу Тироля на нѣмецьку и италійську Частину, и про страйкъ руськихъ хлопôвъ, котрый певне буде выведеный передъ парляментъ, — вже й не згадую... Середъ такихъ обставинъ д-ръ Керберъ скликає парляментъ, Нѣмцѣвъ и Чехôвъ запросивъ на переговоры и хоче ихъ укоськати рôжными уступками, а коли се йому удасть ся, то менчй ґрупы опозиційныхъ пословъ вже не страшнй. На початокъ парляментарнои сесіи має прійти на денный порядокъ маса паглыхъ внесень, якй лишили ся зъ тамтои сесіи, потôмъ перше читанє прасового закона. Загаломъ д-ръ Керберъ хоче зъ самого початку запрячи парляментъ до працѣ, щобы потôмъ було труднѣйше перейти до обструкціи. А коли-бъ не вдало ся заставити парляментъ до роботы, то якъ ходять слухи, — д-ръ Керберъ має його розвязати и оголосити на пôдставѣ § 14. нову конституцію, пôсля котрои будуть пословъ выбирати загальнымъ голосованємъ. Чи справдять ся тй слухи, побачимо...

Політика ґр. Шептицького.

Недавно выдавъ митрополитъ Шептицькій листъ про канонічну візитацію, а въ нѣмъ порушивъ и кôлька политичныхъ пытань, въ котрыхъ ставъ на тôй самôй основѣ, що польсько-шляхотськй ґазеты и москвофільській „Ґаліччанинъ“.

Въ одномъ мѣсци пише вôнъ примѣромъ, що політичнй и партійнй роздоры не повиннй мати приступу до духовенства, — а въ другôмъ ризписуєть ся про те, що провôдъ руськои політики взяла въ свои руки недосвѣдчена молодѣжь.

И треба видѣти, якъ за тй слова польського ґрафа, претендуючого на провôдника галицькои Руси, вхопили ся всѣ польсько-шляхотськй и москвофільськй ґазеты, находячи въ нихъ оправданє своихъ клеветъ, киданыхъ на Русинôвъ.

Навѣть „Дѣлови“, котре мимо своеи опозиційности все было дуже чемне супротивъ ґрафа-митрополита, за богато було сихъ слôвъ нового Валєнрода, (Валєнродъ — литовській герой, котрый перейшовъ до ворогôвъ Литвы-Хрестоносцѣвъ, щобы опôсля зрадити ихъ и тымъ самымъ пôмстити ся за кривды Литвы) и воно выступило противъ нихъ зъ острою статею. Але й тутъ помѣшала „Дѣлови“ „высша політика“ высказати ясно свои думки, и воно, замѣсть дати польському ґрафови по пальцяхъ, высказує думку, що митрополитъ мабуть не знає добре вôдносинъ, а коли ихъ пôзнає, то певне змѣнить свою думку. Однакъ мабуть найдеть ся на Руси дуже мало такихъ наивныхъ, котрй бы повѣрили въ „несвѣдомôсть“ митрополита. — Сей польсько шляхотській сынъ нарочно робить заколотъ мѣжь Русинами, и сумно лишь те, що на Руси суть такй вôвцѣ й бараны, що йому вѣрять, а навѣть нимъ одушевляють ся!...

Вôдгомонъ страйкôвъ.

Польсько-шляхотськй ґазеты не перестали й доси писати про страйкъ, придумуючи способы, якъ бы на будуче страйкъ здушити. Появляють ся мѣжь тымъ уѣданємъ и розважнѣйшй голосы, котрй не радять дѣдичамъ задирати ся зъ руськими хлопами и спроваджувати Мазурôвъ, бо се имъ не оплатить ся. Але бôльшôсть тыхъ голосôвъ домагає ся передовсѣмъ, абы дѣдичамъ дати право поступати зъ страйкарями и аґітаторами пôсля своеи волѣ. Такъ пр. одинъ шляхтичь-писатель, Абґаръ Солтанъ, котрый своимъ рôбôтникамъ платить „паперовыми грошми“ власного выбору, маючими вартôсть лише въ його коршмѣ, пише:

„Якъ вôдъ давна, такъ и теперь знаемо, що наше (т. є. польскои шляхты) мѣсце посередъ народа а наше обовязокъ — провôдъ надъ народомъ. Лишь на се, абы середъ того народа жити и успѣшно працювати, мусимо мати певнôсть, що не будемо тамъ лицитувати ся зъ делеґатами руськихъ комітетôвъ або польськихъ анархістôвъ, але мусимо мати право (силы въ насъ досить!) зъ такими пророками вôдповѣдно поступити й вôдôслати ихъ, куда слѣдує... Нехай намъ правительство дасть на рôкъ таке право, а ручу, що въ краю довгій часъ буде повный спокôй и порядокъ“.

Бачите, чого тымъ панамъ хочеть ся... Але часы шляхотсько-анархістичнои Польщѣ минули вже безповоротно, и такимъ панамъ можна хиба вôдповѣсти словами пословицѣ: „Якъ бы свиня роги мала“...

Польщенє Руси.

До недавна привязували въ насъ велике значѣнє до обряду, говорили, що хто не греко-католикъ, той и не Русинъ й во имя сей „правды“ вôдсуджували вôдъ руськости та пятнували зрадниками „народныхъ святощѣвъ“ всякого, хто смѣвъ въ справахъ вѣры мати хоть трохи свобôднй погляды.

Теперь за оруже тотожности народности и вѣры вхопили ся Поляки къ боротьбѣ противъ Русинôвъ.

Въ схôднôй Галичинѣ живе значне число руськихъ хлопôвъ латиньского обряду. Є то або Русины зъ дѣда-прадѣда, котрыхъ вдало ся польськимъ ксьондзамъ рôжными хитрощами (причѣмъ нерѣдко завинило й погане поступованє руського попа зô своими вѣрными!) перетягнути на латинській обрядъ, або потомки польськихъ кольоністôвъ, зайшлыхъ давными часами на Русь, котрй зъ часомъ зовсѣмъ зрущили ся, а зъ польськости оставъ имъ лишь латинській обрядъ. Однй и другй суть теперь безперечно Русинами, бо-жь признакою народности є передовсѣмъ розговôрна мова, а всѣ вони крôмъ руськои мовы нѣякои иньшои не вмѣють и не вживають.

Отсихъ руськихъ хлопôвъ латинського обряду хочуть польсько-шляхотськй шовіністы конче спольщити, абы потôмъ можна було доказати, що Галичина — се польська краина зъ руською меньшостію, розкиненою на сходѣ. Польщенємъ тыхъ руськихъ хлопôвъ хоче польська шляхта розбити хлопську солідарнôсть пôдчасъ страйкôвъ, бо коли такому хлопови забєть ся голову тымъ, що дѣдичь — його братъ, зъ котрымъ спôльно вôнъ повиненъ бороти ся противъ руськихъ хлопôвъ-гайдамакôвъ, то страйкъ въ околицяхъ, населеныхъ такими спольщеными хлопами, буде бодай доти неможливый, доки вони не пôзнають, що дѣдичь называє себе ихъ братомъ на те, абы вони позволили йому дерти зъ себе шкôру.

То-жь наляканй теперѣшнымъ страйкомъ взяли ся польськй попы и свѣтскй шовіністы польщити тыхъ руськихъ хлопôвъ и въ тôй цѣли устроюють въ схôднôй Галичинѣ „селяньскй вѣча“ и рôжнй польсько-патріотичнй обходы, на котрй стягають масами довколичныхъ хлопôвъ, не пускаючи при тôмъ на такй вѣча нѣкого, хто мôгъ бы сказати хлопамъ правду. Приманою на такй вѣча служить горѣвка и ковбаса (такъ само, якъ и при выборахъ для хрунѣвъ!), на котру складають ся польськй „патріоты“ зъ мѣстъ та дѣдичѣ. Доси вôдбуло ся такихъ вѣчь кôлька, — найзначнѣйше въ Золочевѣ. На нихъ завзивають хлопôвъ, говорити все и зъ усѣми по польськи (лише бѣда, що они по польськи не вмѣють), уникати руськои церкви и старати ся будувати ojczyzn-у.

Отсѣй польонізаційнôй роботѣ польськихъ шовіністôвъ Русины еще не противставили нѣчого, хочь противъ такого руху треба бы выступати зъ бôльшими списами, якъ ґазетна полеміка.

Певна рѣчь, що навѣть у спольщеныхъ хлопôвъ вôзьме колись верхъ розумъ и ихъ клясовый, хлопській интересъ, и вони хочь ихъ и на Поляковъ перероблять, выступлять противъ своихъ кровопійцѣвъ — польськихъ дѣдичѣвъ, якъ выступають робôтники противъ капіталістôвъ скрôзь по Европѣ, — але обовязокъ Русинôвъ є недопустити, щобы черезъ ту польонізаторську роботу спинювавъ ся поступъ руського народа.

14 Жовтня р. 1907. М. Л.

За рôдный край.

(Дальше).

На тôмъ степу скрôзь могилы
Стоять та сумують.

IX.

Другого дня вечеромъ, ледви сонце зайшло, осѣдлавъ Ничай коня вороного та выѣхавъ у широкій безъ краю степъ. На далекôмъ небосклонѣ видно було гейбы зарево якого великаньского пожару. Се мѣсяченько всходивъ. Скрôзь було тихо, лишь вôдъ часу до часу загавкавъ степовый земляный песъ або у воздусѣ заскиглѣла чайка чи яка инша нôчна птиця. Буйна степова трава майже укрывала коня, тожь здавалось, немовбы козакъ не верхомъ на кони ѣхавъ по степу, а плывъ човномъ по якôмсь безмежнôмъ морю. Козакъ ѣхавъ поволи, зôрко розглядаючись довкруги и уважно прислухаючись до найменшого шелесту. И кôнь, неначе бы розумѣвъ волю свого пана, ступавъ обережно, не форкаючи, не трясучи вудилами.

Мѣжь тымъ мѣсяченько пôднявъ ся въ гору и срѣбнымъ своимъ свѣтломъ немовбы посрѣбливъ увесь степъ. Пôдъ его лучами рубинами, шмараґдами, діямантами улыскувалась роса; цѣлый степъ прибравъ видъ немовъ якого зачарованого краю, де усьо було срѣбло та дороге камѣнє. Середъ тои красоты мимохôть здавалось Ничаеви, що вôнъ у якôмъ соннôмъ царствѣ, про котре тôлько наслухавъ ся ще зъ малои дитины. Здавалось ему, немовбы Марійка була яковь заклятовь княгиневь чи королѣвновь, а вôнъ вôдважнымъ рицаремъ, що йде ю вызволяти зъ за дванайцять замкôвъ вôдъ лютого змѣя чи вôдъ дванайцять розбôйникôвъ.

То знову приходило йому у думку, що то не до Марійки вôнъ ѣде, а до якоись бѣднои, нещаснои, котра кличе, благає его о помôчь. Въ его уявѣ ставали розличнй образы. Бачивъ вôнъ неначе передъ собою величезный майданъ, а на нѣмъ повно, повно порубаныхъ трупôвъ, — на кождому трупови козацка одежа, а головы всѣ чубатй зъ довгими оселедцями. И дивились на него тй головы страшными очима, здавалось му, мовбы чувъ ихъ голосы страшнй, дикй, наклокуючй до пôмсты. То знову по якôйсь хвили неначе живый привидѣвъ ся ему Палѣенко зъ глубокою раною у грудехъ та нѣбы шепче ему надъ самымъ ухомъ „недоляшку! недоляшку!“

Якъ не силувавъ ся Ничай, куды инде повернути думки, ничь не помагало. Тиха мѣсячна нôчь приносила передъ его душу що-разъ то дивачнѣйшй образы. Знову видѣвъ цѣлй села у огни, бачивъ немовбы якйсь люде рѣзали, катовали жѣнки и дѣти, вкôнци впôзнавъ и тыхъ людей, гейбы то самъ князь Ярема зô своими посѣпаками збыткують ся надъ рускимъ народомъ.

Прочунявъ на хвильку и вдруге появивъ ся ему той самый образъ, лишь зъ тою рôжницею, що помѣжь катами доглянувъ на самôмъ передѣ свою власну постать. И здавалось ему, неначебы власна его мама пôдôйшла до него, роздягла старечй свои груды та мовбы чувъ еи дряхлый голосъ „на сыну, пробий тіи груди, що тебе выгодували!“ Побачивъ и батька свого; — стоявъ зъ боку, грôзный та понурый.

Страхъ обôйнявъ Ничая вôдъ всѣхъ тыхъ думъ, привидôвъ. Волосе дубомъ стало на головѣ, мурашке перебѣгли поза шкôру. А степъ стоявъ мѣсячный, таемный, безкраѣй гей море.

Щобъ себе розважити та навѣснй думы вôдогнати, стиснувъ коня острогами тай мовь стрѣла полетѣвъ до зъ далеку видпои, „турецкои могилы.“ Не зважавъ вже на нѣяку осторожнôсть; менше боявъ ся нападу лихихъ людей, анѣжь власныхъ своихъ думъ та того тихого а страшного степу.

Вже не далеко бувъ вôдъ кургану, коли узрѣвъ пôдъ нимъ люцку постать. Колижь еще бôльше наближивъ ся, розôзнавъ козака, котрый на поводѣ державъ коня. Вôнъ бувъ певный, що се Максимъ, та лишь не знавъ, де заховалась Марійка, що го тутъ мала дожидати. Та коли уже цѣлкомъ идъ тому чоловѣкови пôдъѣхавъ, впôзнавъ, що то не Максимъ, бо выглядавъ высшій та тужшій вôвъ тамтого. Мѣркувавъ про те, чи не зайшла яка перешкода, та чи не выслала Марійка другого якого козака, щобъ о тôмъ давъ знати. Зôскочивъ про те изъ коня та скорою ходою пôдôйшовъ до незнакомого, щобы розôзнати его лице. Незнакомый цѣлый часъ стоявъ въ тѣни, нѣ словомъ не обôзвавъ ся, ажь коли Ничай пôдôйшовъ на 2 3 кроки, поволи обернувъ ся идъ ньому такъ, що мѣсяць докладно розсвѣтивъ и лице и постать его. — Здаеть ся, нѣяка мара изъ другого свѣта, колибъ появилась Ничаеви, такбы го нѣ злякала, якъ лице того чоловѣка, що теперь его передъ собою побачивъ.

Передъ нимъ стоявъ старый Палѣй, батько вбитого нимъ козака.

Немовбы скаменѣлый стоявъ Ничай, лице его побѣлѣло мовь стѣна. Той козакъ, що бôльше нѣжь сто разôвъ заглядавъ смерти въ очи, задубѣвъ теперъ зô страху передъ суворымъ грôзнымъ старцемъ.

Мѣжь тымъ лице старця не выражало нѣякои ненависти нѣ злобы; на нѣмъ видно було лише великій смутокъ, велике горе. И вже першй слова, якй промовивъ, до разу могли вспокоити Ничая,

„Брате!“ поважнымъ голосомъ промовивъ. „ото я першіѣ прийшовъ до тебе, щобъ тя ублагати до святого дѣла. Славный Ничаю! Украина кличе сынôвъ своихъ, кличе тебе, щобъ постоявъ за свободу, за волю еи безталанной. Ото я, отець вбитого твоею рукою сына“ — тутъ старець у ноги повались Ничаеви „на колѣнахъ тя прошу, зболѣлымъ серцемъ благаю, ратуй Вôтчину, злучи свои руки изъ нашими, щобъ порвати кайданы, щобъ скинути ненависне ляцке ярмо!“

Не выдержавъ Ничай, слезы горохомъ покотились по его загорѣлôмъ лици, пôдносить, обôймає старця, цѣлує его руки, цѣлує чесне лице великодушного Палѣя. И довго вни такъ стояли въ дружныхъ обôймахъ — убійникъ и отець убитого.

X.

Ой зъ за лѣса, ой зъ за лѣса, зъ за темного гаю
Ой крикнули козаченьки, втѣкаймо Ничаю!
А панъ Ничай, а панъ Ничай на се не зважав
Ой сѣдае на коника, ворогôвъ рубае.

Пôзно въ ночи вернувъ Ничай до обозу та не лягавъ спати. Сейчасъ розôславъ кôлькохъ козакôвъ, щобъ скликали усю старшину до его курѣня на важну пораду. За якусь хвильку зôйшли ся усѣ. Посѣдали разомъ коло стола грôзнй, степовй вовки. Не ставъ Ничай часу гаяти, а сейчасъ сказавъ про дѣло.

„Товаришѣ!“ — говорить, „не довго то й намъ прийшло ся ще товаришувати, але гадаю дасть Богъ прожити, не скоро розлучимо ся. Рѣчь оттака: Мене тай васъ найнявъ Ярема до обороны своихъ маетковъ передъ Татарвою та розбишаками. На таке мы годились и пристали. Мѣжь тымъ уся Украина пôднялась на ноги, щобъ добути волю и долю давнюю. А хтожь мы е, якъ не сыны оттои самои Украины. А якужь мы теперь робимо роботу?! Якъ паньскихъ собакъ насъ тутъ поставили, щобысьмо не дали злучити ся усьому рускому народови у одну велику силу. Дѣды, прадѣды нашй въ гробѣ обертають ся, увесь людъ хрещеный зве насъ недоляшками, зрадниками рôдного краю. Ану братя, докажѣмо, що й въ насъ добра козацка кровь, приставаймо до батька Хмельницкого, выручаймо нашихъ братôвъ зъ пôдъ ляцкои кормиги“.

Ще не скôнчивъ, а вже вся козацка старшина, осаулы и сотники въ гору шапки пôдкинули на знакъ своеи згоды. Заискрились очи, поцвенькують шаблями та гукають на все горло: „Слава тобѣ отамане! На погибель Ляхамъ та Жидамъ!“ Мовь розбурхана вода крôзь прôрвану греблю, зъ шумомъ и гукомъ вылѣтае, оттакъ изъ курѣня розбѣгла ся старшина помѣжь козацтво рознести радôсну звѣстку. Мало помалу по всѣмъ обозѣ залунали голоснй оклики. Середь тихои ночѣ заметушило ся цѣле козацке таборище, немовъ гнѣздо роздрагованыхъ шершенѣвъ. Въ одну хвилю усѣ стали готовй до походу. Ничай загадавъ не лише пристати до Хмельницкого, але отворити усюды дорогу утѣкачамъ на лѣвый бôкъ Днѣпра. Проте постановивъ знищити той полкъ драґонôвъ Яремы, якій розтаборивъ ся по нисше козацкого обозу. Щобъ се довершити, треба було взяти ся сейчасъ проворно до дѣла. — Довгими лавами поставали козаки, а Ничай уважно перезрѣвъ кожду сотню. вôдтакъ вôдозвавъ ся голосно, такъ що цѣлый полкъ мôгъ выразно чути его слова:

„Панове молодцѣ! Рôжна бѣда, рôжнй провины загнали насъ въ таборъ князя Яремы, найбôльшого ката бѣдной Украины. Нинѣ маемо спокутовати усѣ нашй грѣхи та найбôльшій той, щосьмо служили клятому недоляшкови, котрый зрадивъ свою вѣру и свôй народъ.

„Згадаймо стару козацку приповѣдку: „або здобути, або дома не бути!“ Йдѣмъ до батька Богдана, та не зъ порожными руками, а принесѣмъ ему звѣстку, що Днѣпро въ цѣлу довжину вольный вôдъ ляцкои варты. Смѣло за мновъ, за рускій народъ, за рôдный край!“

Земля задрожала вôдъ могучого крику козацкихъ грудей Та все се тревало лишь хвильку. Въ одну мить двôйками строились козаки, сотня за сотнею выѣжджала въ повнôмъ военнôмъ порядку зъ опущеного обозу.

Еще послѣдна сотня не выйшла, коли на степу давъ ся чути тупôтъ чваломъ женучихъ коней. Скоро показались два ѣздцѣ, котрй въ повнôмъ ґальопѣ надбѣгли до машеруючихъ козакôвъ та спытали про отамана. Колижь довѣдали ся, що вôнъ на передѣ, догнали его и прилучили ся до него. Бувъ се Максимъ и за чуру — козака перебрана Марійка. — Вôдъ Палѣя дознали ся они, що Ничай приставъ до народного повстаня, тожь чимъ борше зôбрали ся, щобъ разомъ изъ нимъ пôти до борбы. Серце Марійки, простои украиньскои дѣвчины скоро запалилось до народнои справы, божь наслухала ся она вôдъ дитины за те знущане панôвъ надъ бѣднымъ народомъ, надъ его вѣрою и житємъ. Колижь ще впôзнала старого Палѣя, коли бачила, якъ той чоловѣкъ задля вôтчины не то що понехавъ пôмсту, а ще й покоривъ ся передъ убійникомъ своеи дитины, зрозумѣла, що дорожшй понадъ всьо на свѣтѣ повиннй бути чоловѣкови его народъ, его рôдный край. Безперечно, що и Ничаевй чорнй бровы й очи не мало причинили ся до того, але она рѣшилась поручь зô своимъ милымъ добувати волѣ любôй Украинѣ.

Вôдразу впôзнавъ отаманъ свою дѣвчину, хоть и въ чуры перебраню, та нѣчого не мôгъ вдѣяти зъ завзятою Украинкою, лишь просивъ, щобы бодай въ бою була обережною. Его й тѣшила та дѣвоча вôдвага, бо у нѣй бачивъ вôнъ великій характеръ своеи будучои жены.

Ще на небѣ не зорѣло. коли козацкій полкъ наближивъ ся на двѣ стаѣ вôдъ польского драґуньского полку. Привченй до походу козацкй конѣ ступали тихо, немовъ стадо вовкôвъ, пôдкрадаючихъ ся до отары овець.

Бувъ лѣсокъ, у лѣсочку яруга; у тôй ярузѣ пристали козаки, щобъ трохи вôдпочити. Козацкй шпѣгуны пôдлѣзли на самъ край лѣска и вôдси розглядали уважно, що дѣе ся въ польскôмъ обозѣ.

Н. Струтиньскій.

(Дальше буде).

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный председатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — Д. Д. ПИРЧЬ, Box 355, Olyphant, Pa.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРІПОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-председатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря.....С. Ядловскій NEW YORK, CITY.
Заст. касіера.....И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
М. Туровъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Дим. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.....McKeesport, Pr.
Андрей Добошь.....Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....Yonkers, N.Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ивк. Добровскій.

Контрольна комісія:
о. Н. Подгорецкій, Box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчовъ, 102 Morris Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Вступайте до „Союза“.

Кождый членъ платить на мѣсяць только 70 центôвъ, нѣ больше, нѣ менше. За те дôстанете 600 доляровъ посмертного, а 300 дол. за жену и всѣлякі другі запомоги въ разѣ калѣцтва и т. и. Хто не годенъ платити 70 центôвъ на мѣсяць той може платити половину, то есть 35 центôвъ, а тогды дôстане лишь половину зъ посмертного и другихъ запомогъ.

Записуйте ваші дѣти до „Союза“ Дѣти можна записувати лишь такі, котрі мають оденъ рôкъ житя, або бôльше. За дѣти треба платити 25 центôвъ на мѣсяць, а посмертне по нихъ дôстанете далеко бôльше якъ въ котрôй небудь асекураціи (інсюренс).

Не волочѣть ся по чужихъ орґанізаціяхъ, котрі выступають противъ вашои народности и вѣры, але приступайте до своеи рускои орґанізаціи, до „Союза“. Памятайте, що вы Русины!

Теодозій Лабовскій, орґанізаторъ »Р. Н. Союза«, мае право орґанізувати новй братства, записувати новыхъ членôвъ, такъ старшихъ якъ и дѣтей до »Союза«, поясняти статуты, словомъ старати ся о приднане якъ найбôльше членôвъ для »Союза«.

Въ мѣсяцю Октобру с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючі нові члены:

Ч. 32. Фуринъ Михайло
Ч. 30. Иштокъ Марґарета, дитина
„ Анна „
Дюла Василь
Рудовскій Михайло
Ґрозьо Петро
Ч. 4. Хованець Имень
Вознякъ Михайло
Васичко Василь
Пованда Андрей
Барна Семенъ
Ступиньскій Лука
Михальскій Микола
Ч. 4. Дребишь Тома
Фецѣца Варвара, дитина
Вознякъ Іоанна „
Турко Тяжко „
Ч. 31, Руданичь Иванъ
„ Іосифъ
Ковальчикъ Андрей
Сосенько Василь
Ракъ Стефанъ
Вълко Андрей
Пелешь Иванъ
Ч. 25. Хомка Иванъ
Торганъ Онуферъ
Дзыбанъ Петро
„ Павло
Торганъ Василь
Бонцаровскій Иванъ
Семаницкій Андрей
Адамъ Петро
Семаницкій Юліянъ, дѣт.
Ч. 52. Дедо Леопольдъ
Ч. 58. Хоцеьскій Панько
Илько Михайло
Томко Иванъ
Басикъ Иванъ
Барна Теодоръ
Фенцишинъ Федоръ
Кунашь Михайло
Ч. 58. Іванѣцкій Антôнъ
Лазоришинъ Василь
Кобыльчакъ Михайло
„ Василь
Тима Юрій
Джвѣрь Яцко
Грицковянъ Яцко
Кравець Юрко
Ч. 14. Петровскій Михайло
Пурдешь Лука
(Дальше буде)

Въ Ню-Йорку засновавъ ся въ мѣсяцю Октобру М. Р. Н. Союзъ ч, 64 зъ слѣдуючими членами:
Дудичь Теодоръ,
Лазовчикъ Иванъ,
Миганько Анна,
Крохта Антôнъ,
Зашакъ Павло,
Явирницкій Іванъ,
„ Яцко,
Сидорикъ Михайло,
Брода Поликарпъ,
Тузъ Мария,
Байко Титъ,
Ядновскій Семенъ,
Парилякъ Іванъ,
Брода Грицъ,
Стыржанъ Яцко,
Пиртко Грицъ, дѣти
„ Єва „

Выбрано слѣдуючихъ урядниковъ! Семенъ Ядловскій председатель! Иванъ Парилякъ, секретарь! Грицъ Пиртко, касіеръ.

ПОСМЕРТНІ † ВѢСТИ.

Тимко Филевичь, членъ руского брацтва Пр. Богородицѣ зъ Mc. Adoo, Pa. и членъ Р. Н. Союза померъ дня 28 марця, б, р. въ селѣ Береску, Пов. лѣсковицкого въ Галичинѣ.

Вѣчная ему память!

Справоздане касове
Р. Н. СОЮЗА ЗА МѢСЯЦЬ СЕПТЕМБЕРЬ, 1902.

1. Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	141.78
2. Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	57.00
3. Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хрестителя	84.25
4. Jersey City, N. J. М. Р. Н. С., Aug.	108.37
4. „ „	111.48
5. Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Петра и Павла, sept.	19.90
6. Madison, Ill. Бр. Пр. Богородицѣ,	10.85
7. McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ,	58.97
9. St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богород.	23.65
11. Waterbury, Conn. М. Р. Н. С.	19.40
12. Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	50.50
14. St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.,	46.75
15. Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	27.28
17. West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр. Бог. ang.	21.37
19. Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.,	27.53
20. Jessnp, Pa. Бр. св. Петра и Павла	16.25
21. Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Методія,	19.41
22. Mayfield, Pa. М. Р. Н. С.	15.85
28. Mahanoy Plane, Pa. Бр. св. Илія	5.55
31. Eleanor, Pa. Бр. св. Михаила	31.83
33. Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ,	64.73
35. Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей,	30.74
36. Scottdale. Pa. Бр. св. Іоана Хрест., Aug.	23.84
37. Charleroi, Pa. Бр. св. Іоана Хрестителя,	54.26
38. Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая,	11.77
39. Syracuse, N. Y. Бр. св. Петра и Павла,	18.81
40. Scranton, Pa. Бр. св. Илія	29.17
42. Passaic, N. J. Бр. св. О. Николая	18.52
43. Simpson, Pa. Бр. св. Василія	28.47
45. Mayfield, Pa. Бр. св. Иоана Хрест.	19.60
46. Plymonth, Pa. Бр. св. Петра и Павла	33.17
47. Cleveland, O. Бр. св. Николая,	29.15
49. Powhatan, N. Va. Бр. Пр. Богородицѣ.	11.09
50. Desloge, Mo. Бр. св. Іоана Хрестителя,	33.00
51. Yatesboro, Pa. Бр. св. Михаила,	26.34
52. Brooklyn, N. Y. М. Р. Н. С,	6.49
53. Pittsburg, Pa. М. Р. Н. С.	44.45
55. Carnegie, Pa. Бр. св. Петра и Павла,	63.15
58. Ramey, Pa. М. Р. Н. С.,	24.99
59. Sterling, Pa. Бр. св. Іоана Хрестителя	11.93
61. Bridgeport, Conn. Бр. св. Тройци	6.30
62. Monessen, Pa. Бр. св. Іоана Хрест.	17.18
63. Ford City, Pa.	46.25
64. Gradatim, Pa.	25.30
Орґанізаторъ Т. Лабовскій,	34.90
П. Лепакъ, Pittsburg, Pa.	2.10
Т. Лабовскый орґанізаторъ	28.60
American Surity Co.	37.83
П. Бѣдникъ, New Kensington, Pa.	4.20
Rev. П. Тимкевичь, за книжки	2.00
Иванъ Гербутъ	2.10
	$1688.40
Станъ касы зъ днемъ 31 августа	14553.13
Разомъ	16,241 53
Росходу було въ сентембру	1,655.74
Станъ касы зъ д. 30. сентембра	14,585.79

А. Шаршонь, касіеръ.   Д. Д. Пирчъ, секретарь.

На увязненыхъ страйкерôвъ рускихъ зъ Олифанту жертвували.

Семенъ Балъ	цент. 25
Андрей Бобанъ	25
Павло Войтовічь	25
Павло Бебла	25
Афтаназій Волошеновічь	25
Кирило Голѣзна	25
Олекса Філь	20
Михаилъ Петрончакъ	10
Йосифъ Фейда	10
Иванъ Шершень	25
Иванъ Волошеновічь	25
Михаилъ Оресѣкъ	25
Михаилъ Гумсида	25
Віцентій Завада	50
Антоній Шестакъ	15
Петро Тимчакъ	25
Василь Волошеновичь	10
Павло Берда	25
Антоній Грицко	25
Михаилъ Бекъ	25
Антоній Вайпа	20
Михаилъ Крупянинъ	10
Микола Теплий	25
Павло Грицикъ	25
Павло Матлага	25
Йосифъ Бунчакъ	50
Василь Семата	50
М. Семата	25
М. Телепь	50
И. Никифорукъ	25
П. Лапуста	25
В. Іванчукъ	35
І. Сакачь	25
М. Ткачъ	25
С. Валачко	25
И. Пиеко	50
С. Крекель	05
С. Піско	20
А. Дужикъ	20
І. Ковачь	2
М. Пирôгъ	20
А. Ковачь	25
Н. Ґреґоръ	25
И. Мильосъ	10
Л. Ландубъ	15
И. Борбли	25
И. Ляділячко	10
С. Чабли	10
И. Збіґли	25
А. Черниньскій	20
Ф. Матей	10
П. Шпетарь	50
И. Піско	15
И. Зубакъ	25
М. Пагара	25
И, Шандъ	25
И. Мілеръ	25
Ф. Ґоронки	15
И. Гадупъ	10
Г. Нетрей	25
М. Марасъ	50
И. Ропчакъ	25
И. Завка	50
И. Лазарикъ	10
В, Павловичь	10
И. Томацкій	10
И. Чумикъ	25
Н. Лазарикъ	25
Т. Кузера	25
В. Босовичь	10
Ф. Ружацкій	25
И. Джордъ	25
С. Бурчикъ	50
И, Доржакъ	20
И. Семанъ	25
В. Джоржъ	25
К. Придичь	25
М. Паццунъ	25
С. Марияничикъ	25
С. Ґрыґовскій	50
М. Петрасъ	25
Ф Залѣвачъ	25
Н. Кобилянскій	20
Г. Жевчикъ	20
І. Букіянъ	20
И. Старко	20
А. Шариск й	20
А. Безенаръ	25
М. Віценто	25
И. Карапанчикъ	25
А. Збѣглы	50
Вже ктітовант сума	127.98
разомъ	$150.43

Важный документъ

Отъ гр. кав. апостолск. ВИЗИТАТОРА.

Всечест. Отцамъ Духовникамъ и Почт. Церковнымъ Громадамъ!

Съ Нами Богъ!

При прибытіи своемъ въ тую свободну землю Америк. имѣлъ я счастя позвати гр. кав. русское духовенство въ Бруклинъ, для того, чтобъ познакомитись съ своею братіею въ Христѣ, предложити цѣль своего посланства, высновати програму своего дѣйствованія, вмѣстѣ чтобъ воззвати духовенство къ изъявленію моего поздоровленія вѣрникамъ и до тѣхъ поръ, пока самъ лично при своемъ посѣщеніи поодинокихъ приходовъ усчастливлюсь тое сдѣлати.

Въ ту пору въ Бруклинѣ въ кратныхъ нашихъ разговорахъ были ласкавы любез. братья во Христѣ подати мнѣ какбы тое наставленіе, что тутъ — взглядно на тое, что весь маетокъ церковный пріобрѣтенъ исключительно нашимъ народомъ — достойно таже, чтобъ тому народу и забезпечити права въ церковныхъ справахъ — насколько права св. церкви нашей кав. тое позволяютъ.

Тое предложеніе и я самъ со своей стороны самоохотнѣйше присвоилъ; и въ той часъ передано мнѣ для перегляду до рукъ изготовленый начеркъ таковаго самоуправленія народомъ дѣлами церковными. — Чтобъ такъ важное дѣло дати узнати народу, и для со вершенного выготовленія правилъ такой институціи. запросилъ я до Скрентонъ. Па.. отъ нашихъ церквей заступниковъ (делегатовъ) съ мѣстными духовниками; тое мое благоволеніе;— жалько — въ свое время столь непоразумѣнія спосо било, но. при Божой помощи, всетаки въ присутствія досить численной публики, наша скромна порада отбылась и тамъ также ухвалено, чтобъ при заступленіи въ полнотѣ нашей русской церкви до Газелтонъ снова созвати конвенцію и такъ начатое дѣло довершити, т. е. предложенное самоуправленіе на выгоду народа выработати, иль совсѣмъ отсрочити.

Въ той цѣли на днях запросилъ я посредствомъ духовенства, фарностей и церковнихъ громадъ на посовѣтованіе до Газлетонъ на 21-го октября, но зачимь изъ больше сторонъ къ этой конвенціи явились недовѣрія, особенно же въ газ. „Свобода“ читалъ статю, въ которой выражено позадоленіе съ пунктами сочиненнаго самоуправленія и то съ стороны братьевъ нашихъ Галичанъ: со вниманіемъ таже на тое, что намъ нельза не вольно разрыватися по краямъ напартіи, но всѣмъ намъ надо, какъ сынамъ одной матери церкви къ одной цѣли стремити, въ согласіе достатись единомысль достигнути — какъ тое новѣйше благоизволилъ Высокопреосв. Митрополитъ Галицк. въ газетѣ „Галичанинъ“ публикованномъ архипастырьскомъ письмѣ высловитись, — протое осмѣляюсь воззвати и просити всеч. отц. а почт. вѣрниковъ съ Галицкой стороны, изволятъ составити по ихъ найлучшему мнѣнію одинъ начеркъ подобного самоуправленія, чтобъ имѣти оба предложенія готовы на конвенцію подержатись хотящую — гдѣ бы съ всего выбралось съ предложенныхъ самолучшее и выгоднѣйшее про народъ.

Такъ какъ все сіе требуетъ большаго времени, такъ прошу почт. публики. вѣрникамъ и духовенству ,приняти въ ласкавое вниманіе, что конвенція въ Гезлтонъ не подержится въ означенный день, но отсрочится до нового запрошенія въ той надѣи, что до того часу всѣ поразумѣемся, и начнемъ соединенными силами будовлю нашей будучности и благобытья!

Братскимъ поздоровленіемъ пишусь:

АНДРЕЙ ГОДОБАЙ,
апост. визитаторъ.

Документъ сей назвали мы важнымъ, бо заслугуе вôнъ на увагу зъ многихъ взглядôвъ. О. А. Годобай зôставъ присланый яко „візитаторъ“ до Спол. Державъ безъ згоды на тое и безъ порозумѣня зъ тутешными священниками взагалѣ а особливо галицкими. Галицкихъ священиковъ, окричаныхъ „атеістовъ“ и „радикалôвъ“ о. візитаторъ зразу зовсѣмъ іґнорувавъ, не зважавъ на нихъ и робивъ всякі кроки зовсѣмъ на власну руку а властиво пôсля вказôвокъ деякихъ „изряднѣйшихъ“: Але щожь зъ того выйшло? Отъ выйшло таке, що візитаторъ наконець переконавъ ся, що безъ галицкихъ попôвъ, хочь малыхъ числомъ, але сильныхъ солідарностею та идейностею, и безъ галицкого народа, вôнъ таки нѣчого не вдѣе. Ввиду сего и вôдложивъ вôнъ зъѣздъ Гейзелтоньскій пôдъ впливомъ протесту галицкихъ священиковъ ажь до сего часу. доки не наступить порозумѣне мѣжь о. візитаторомъ и угорскими священиками зъ однои стороны, а галицкими священиками и народомъ зъ другои. Дуже цѣкаво, що о. візитаторъ признавъ галицкимъ священикамъ велику силу и моральный вплывъ мѣжь народомъ, зъ котрымъ навѣть о. візитаторъ (маючій за собою плечѣ сильныхъ свѣта сего), мусить раховатись власно въ тôй хвили. коли па тых же галицкихъ священикôвъ сыпались и сыплють ся найподлѣйші брехнѣ зъ стороны мадяронôвъ. царославныхъ, москвофулôвъ и всякои другои зволочи, ба навѣть самъ галицкій митрополитъ приставъ до загального хору, и не знаючи обставинъ, а лишь на пôдставѣ пôдлыхъ доносôвъ, кинувъ на нихъ каменемъ. Видно, що фактôвъ нѣякі брехнѣ затемнити не могуть.

Незважаючи на се, що галицкі священики правдоподôбно вôдповѣдять на те візитаторске посланіе, мы зô своеи стороны мусимо зазначити, що галицкій рускій народъ може набрати довѣрія до о. візитатора доперва тогды, коли о. візитаторъ покаже не тôлько словами, але и дѣлами, що вôнъ справдѣ стараесь о добро рускои церкви и руского народа въ Америцѣ, а не о вôдôбране рускому народови и тои дрôбки свободы, яку вôнъ тутъ мае на вôльнôй земли.

Те саме вôдносить ся до бôльшости угрорускихъ священикôвъ. Галицкій народъ хоче єдности. Се видно зъ поступкôвъ его священикôвъ, зъ котрыми вôнъ всегда иде разомъ. Видно и зъ зъѣзду филаделфійского, видно зъ вѣча въ Harrisburg-у, на котре були запрошені всѣ угорскі священики и люде. Народъ галицкій хоче церковнои самоуправы, а статутъ рускои церкви въ Америцѣ выробивъ тойже народъ зъ своими священиками еще тогды, коли о. візитаторъ о тôмъ анѣ не думавъ, анѣ не бувъ ще въ Америцѣ. Однакъ народъ галицкій хоче правдивои автономіи а не хоче пôдъ покришкою самоуправы — новои неволѣ. А єдности хоче галицкій народъ также правдивои. Не єдности фразъ та пустыхъ слôвъ, але єдности переконань и єдности дѣлъ. Зъ мадяронами, москвофулами та скрытими чи явными царославными — свѣдомі галицкі Русины не пôдуть разомъ нѣколи! ?

УВАГИ.

Страйкъ майнерôвъ скôнчивъ ся. Заряджено загальный поворотъ до працѣ и зробивъ ся рухъ, затрубѣли „брехи,“ закипѣла робота въ майнахъ. Ангелъ працѣ завитавъ мѣжъ майнерôвъ, та ангелôвъ мира и вдоволеня не видати. Слѣдна мѣжь ними якась журба и зневѣре. „Мы бороли ся хоробро, держали ся довго, а одначе не знаемо теперь навѣть за що робимо“ — говоритъ сей и той.

Мѣжь тымъ угляні компаніи такъ поводять ся, неначе се они выграли страйкъ, не робôтники. Переслѣдують мѣсцевыхъ проводирѣвъ страйкерôвъ, грозять урядникамъ льокальныхъ юній, симъ и тымъ не дають роботы — казять ся... Що зъ того выйде?— дають ся чути голосы — вôйна сесе, чи миръ.

Почуемо, що скаже мировый судъ. Ждѣмъ. Але судъ не порѣшивъ еще доси нѣчого. Чи довго мусимо ждати? Богъ оденъ лишь знае. Надѣя є.

Противъ Пропаґанды.

Минувшого тыжня знову появилась въ часописахъ вѣсть що римско-католицкій кардиналъ Ґибонсъ (зъ Болтиморъ, Меріляндъ) мае скликати невдовзѣ всѣхъ американьско-католицкихъ епископôвъ на мітинґъ, на котрôмъ буде обговорюватись пытане, чи американьска католицка церковъ мае бути и дальше пôдъ Пропаґандою для розширеня вѣры, чи мае становити осôбну церковну орґанізацію, пôдлягаючу впростъ тôлько Папѣ. Якъ бачимо, передъ въ тôмъ руху противъ Пропаґанды, котрои ґаздоване навѣть римокатоликамъ навкучило — веде римо кат. кардиналъ. Мѣжь тымъ якъ мѣжь Русинами достойники церкви дуже часто не тôлько що не боронять правъ рускои церкви, але ще кидають каменемъ на тыхъ, котрі посмѣлибъ еи боронити.

ВСЯЧИНА.

Свѣтъ въ числахъ.

Въ шпиталю Белвю, коло Ню-Йорку живе найменша дитина на свѣтѣ. Важить она 1. фунтъ и не цѣлыхъ 7 унцій, а высоке на 14 цалѣвъ. Помѣщено є въ инкубаторѣ.

Пôсля обчислень берлиньскои газ. „Post“ живе въ Росіи 2. міліоны Нѣмцѣвъ. Въ самôмъ Петербурзѣ мае ихъ бути 60 тысячь.

Графітъ, зъ якого роблять олôвцѣ до писаня, добуває на островѣ Цейлонѣ 300 тысячь робôтникôвъ. Въ протягу одного року выкопують они сего мінералу за 40 міліонôвъ доларôвъ.

Въ Ню-Йорку мѣстѣ записало ся сего року до шкôлъ публичныхъ 502 тысячѣ 903. дѣтей, або о 35 тысячь бôльше, чимъ въ роцѣ минувшôмъ.

Населене Канады числило въ 1901 роцѣ 6 міліонôвъ 371 тысячь 315 душъ а въ тôмъ числѣ 2 міліоны 230 тысячь католикôвъ.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ кревнôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Де є?

Пошукую сестру Марію Косъ, що перебувала въ Ратъ Портичь, Онт. Канада. Хтобы знавъ за неи або она сама най дасть знати на адресу:

John Kos
P. O. Box 835
Takoma, Wash.

Где є?

Стефанъ Бакошь, родомъ зъ Якубянъ, земплиньскои столицѣ. — Пошукуе его сестра Марина Бакошь, най пише на адресу:

K. Bak sh,
513 E. 7. Str. NEW YORK City.

Оголошене.

Котра руска громада потребуе священника на яку потребъ, або хотѣлабъ достати сталого священника, нехай удаесь до секретаря Духовнои Рады на адресу:

Rev. St. Makar,
Box 13, — Mt. CARMEL, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вЏдобрати грошѣ або спадокъ въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарнесько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигары, є и газы
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь всьово и взнаешь,
А що выпьешь, то знай брате,
Не дальше, якъ у хатѣ!

Гр. ЖУРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ
—маютъ—
знаменито зарядженый готель въ Derby, Conn.,
близко дипа. 94 Main Str.

Всѣ знають Грица и Лешка, бо они добрѣ Русины! Обслужатъ васъ скоро и гречно. Товаръ маютъ добрый. Порадять крайнамъ куда, де и якъ удаватись въ справахъ ґрунтовыхъ въ старомъ краю. Що скоро заходить до своихъ!

Вже бы часъ и своихъ спомагати.

Также посилаютъ грошѣ до всѣхъ частей свѣта тано, скоро и безпечно, бо вложили вашію (заруку).

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЪ.
—:: Нотарь Публичный. ::—

Залагодже всякѣ справы ґрунтовѣ и маєткові зъ старымъ краємъ. Выробляе повномочія, купуе або продає мастки, веде процесы, довернуе подылъ маєтковъ, колектуе грошѣ зъ старого краю, уробляе вывъ асентерунку и т. д. Продае также шифкарты, посилае грошѣ до краю и асекуруе вѣдъ огню и на житє за найнизшу ціну.

Всѣ справы полагоджуе точно и скоро.

Порады удѣляе листовно або устно зовсѣмъ безплатно.

VICTOR WILUSZ,
Notary Public,
205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J.

Не тратьте доброи нагоды,лиш сейчасъ заордеруйте для своихъ померших нагробникъ. Є се послѣдна честь и даръ, якій можна зложити найдорожшимъ особамъ, що ихъ смерть пôдкосила. Маемъ рускѣ желѣзнѣ хресты, гарнѣ и досыть великѣ по 5 доляровъ и дорожшѣ. Пôшлемъ Вамъ ихъ вразъ изъ золотымъ написомъ о померлôмъ, якого забажаете. Треба только прикрутити до пôдставы и положити на могилѣ. Пишѣтъ по польски по илюстрованый катальогъ.

Адреса:
NEW YORK CEMETERY MONUMENTAL CO.
PUNXUTAWNEY, PA.

JOHN MILLER,
—Словеньско-рускій готельникъ,—
Cor. 4th &Locust st, McKeesport, Pa
недалеко B. & O. дипа.

У него достанете смачне пиво, скаевй ѣдла и чесну услугу. — Можна также и переночовати.

Не спомагайте чужихъ!

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 3 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA
Телефон Nr. 1673

Юрко А Прокоповичъ,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митінґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкае на **Ridge Str., Lansford, Pa.** Людей, що мешкають въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Landsford обслужить чесно, тано и скоро.

Юліянъ Копыстяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рускій. — Найлучшій напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до своего брата Юлька.

Гавріилъ Дзядикъ,
130 Main Str.
DERBY, CONN.

Першій и одинокій рускій агентъ въ тыхъ околицяхъ и въ цѣлый Конектикутъ. Спродае шифкарты на всѣ линіи и на найлѣпшѣ шифы до и зъ всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ компанѣйныхъ.

Посылае грошѣ скоро, танько и бе зпечно до всѣхъ частей свѣта.

Мае также знаменито зарядженый сторъ, гросерню и бучерню. Мае на складѣ и продае краевй и американьскй патентованй медицины и розличнй дробязкова товары, якъ jewelry, stationery и кухоннй рѣчи.

Русины! Часъ вже перестати жидовъ спомагати, но все потрѣбне дôстаете за ту саму цѣну у свого старого знакомого. Мешкае на 128 Caroline Str.

Нумеръ телефону 139—4.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00

Заряджае нимъ: Т. Федько.

ДАРОМ **14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР!** Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґулювану з письменною Ґаранциєю на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинції. Всім любителям тої кляси годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлі з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковпірика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошна експресу з правом безплатного оглядання і відісланя назад на наш кошт єли не подобають ся. Де ніт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане єще кишенковий ніж даром і всі річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанія.

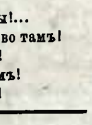
Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызыскували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що є въ его гросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПОШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпыхають черева нашою працею.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаєте. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ допервa погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ руской церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

Гаврiилъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Глухоту
також шум в ушах лічить в найкоротшім часі. За тану ціну. Пишить сейчас. Всякі пояснення даром. Лічимо навіть слабости, котрі взагалі вважають невилічимими. Одинокий заклад сего рода в Амер. и Руска клініка St Louis, No., 2933 Henrietta Str.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя. якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
328 Federal st. (мѣжъ полудневою 3 а 4-ою улицею.)
PHILADELPHIA, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну антику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґваранте.

J. BOBKOWSKI
РУСЦ ПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.
Вынаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина,пива, лікеры,горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.

Цѣнникъ и пробы высылае даромъ

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

Dr. A. BACEWICZ,
421 Penn Ave. — SCRANTON, PA.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Мае также свою антику.

Хорй могуть его бачити въ антицѣ мѣжъ 8 годиною рано а 7 вечеръ.

Новый телефонъ 756.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убраніе, нѣколи того не пожалуе.

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПІКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

Руска банкирска контора
Юрія Папы,
415 Jerome Str.,
McKEESPORT, PA.

припоручае ся братямъ Русинамъ, особливо зъ McKeesport-у и околицѣ. Пересылаю грошѣ до старого краю якъ найдешевше и найскорше. Заразомъ продаю шифкарты такъ тано, якъ нѣяка друга банкирска контора.

Спробуйте, а побачите!

Пишѣть на адресу:
Юрко Папа,
415 Jerome Str. — McKeesport, Pa.

Русины! Держѣть ся поклику: „Свôй до свого"!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дѣстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

ЧИ НЕ ЧУДЕСА ТО?

Такъ питаются люди, котори можно сказати чудеснымъ способомъ были вылѣчени отъ разныхъ тяжкихъ болѣзней.

Не чудеса то, а знаніе!

Кто терпитъ на яку нибудь болѣзнь и хоче отъ неи вылѣчитися; кто хоче надобути утрачене здоровье и силу, най сличитъ съ вниманіемъ прочитае нинѣшеслѣдующи строки.

Доказано, що не каждый докторъ есть добрый лѣкарь, а дуже добрыхъ лѣкаровъ и совсѣмъ таки мало. Одинъ лѣкарь мало учился и для того не може многихъ болѣзней розпознати; другій знову много учился, но мало знае, бо не мае добрыхъ способностей. Природженна способность, быстрый розумъ и опытность, — отъ рѣчи, которы робятъ лѣкаря добрымъ лѣкаремъ.

Чи чули де-що про профессора Коллинса?

Розумѣется, чули, бо его слава идо по цѣлому свѣтѣ. Онъ много учился въ славныхъ университетахъ не только въ Европѣ, но и въ Америцѣ; онъ много лѣтъ робилъ разни опыты и успѣлъ въ лѣкарскомъ знанію якъ найлучше, бо природа обдарила его выниканою мудростью, острымъ розумомъ и великимъ талантомъ.

Теперь Профессоръ Коллинсъ есть человѣкъ славный на цѣлый свѣтъ. Не только обычни люди идутъ до него за помощью въ часѣ болѣзни, но и найлучши доктора удаются до него за пораду и поясненьемъ, коли не можутъ порозумѣти якой нибудь болѣзни.

Можно смѣло сказати, що кого онъ не вылѣчитъ, тому и никто другій не верне здоровья.

Профессоръ Коллинсъ дае поясненья докторамъ въ лабораторіи.

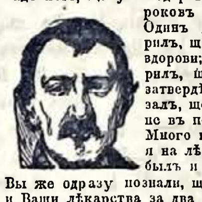
Той-то извѣстный и славный докторъ, щобъ якъ найлучше могъ помогти страждущому роду людскому, заложилъ лѣчебницу подъ именемъ „Professor Collins New York Medical Institute", ч. 140 West 34th street въ Нью Іорку.

Въ той лечебницѣ получили помощь уже тысячи слабыхъ, а межи ними и многи сотки славянъ. Въ канцеляріи той лѣчебницы каждый може бачити листы отъ множества краяновъ, котори сердечными словами дякуютъ Проф. Коллинсови за то, що ихъ нѣбы якимись чудомъ вылѣчилъ отъ найтяжшихъ слабостей, въ той часъ, якъ други докторы и лѣчебницы не могли помогти имъ.

За для недостачи мѣста, подаемъ тутъ только немноги и коротши изъ тѣхъ листовъ, заслужующи упоминанья.

YOUNGSTOWN, O. 1 Sept. 1900.

Пане Профессоръ Коллинсъ!

Посылаю Вамъ свою фотографію, щобъ видѣлисте, що уже здоровый. Цѣлыхъ 5 роковъ хоровалъ я. Одинъ докторъ говорилъ, що маю ятра нездорови; другій говорилъ, що бедра менѣ затвердѣли; третій казалъ, що пузырь маю не въ порядку, и т. д. Много грошей отдалъ я на лѣкаровъ, долго былъ и въ госпиталю. Вы же одразу познали, що менѣ треба, и Ваши лѣкарства за два мѣсяцы уздоровили мене. Каждому скажу теперь, що Проф. Коллинсъ найлучшій докторъ на свѣтѣ. Съ краянскимъ поздоровленьемъ

Василь Гричъ.

YONKERS, N. Y. 3 Іюня 1900.

Милый и чтенный проф. Коллинсъ!

Вамъ вѣдомо, що былъ я дуже хорый. Малъ кашель, душило мене, тяжко дыхалъ и при томъ чулъ боли въ персяхъ. Худнулъ постоянно и уже на костякъ былъ подобный. На лѣкаровъ выдалъ до 200 д. но дармо. Не могучи мене вылѣчити, казали, що маю сухоты и мушу умерти. А теперь я здоровый и важу 185 фунтовъ. — Ваши лѣки вернули менѣ здоровье. Подяка Вамъ.

Іос. Вейнеръ.

DETROIT, Mich. 13 Авг. 1900.

Профессорови Коллинсови въ Нью-Іорку.

Высокопочтенный Пане!

Ваша слава иде далеко — широко по свѣтѣ, але якъ бы цесари да короли знали Ваши глубоки знанія та опытъ, то не давали-бъ Вамъ лѣчити худобныхъ людей, а для себе держали-бъ Васъ. Я малъ несчастье упасти со сходовъ и тяжко покалѣчитися. Малъ порушены кости и въ нутрѣ сильно повредилъ себе, и лѣкари, котри мене лѣчили, говорили, що до смерти буду слабымъ калѣкою. Вы заразъ же зробили мене здоровымъ. Шкодую, що не можу Вамъ якъ належитъ отдячити.

Вашъ на вѣки благодарный
Иванъ Пиларъ.

SCRANTON, PA. 5 Іюля 1900.

Чт. Проф. Коллинсъ!

Не знаю, якъ и высказати Вамъ свою вдячность за то, що мене отъ великихъ болей освободили. Мала велики боли во всѣхъ удахъ, коло ко мене въ боку въ крыжахъ. Ох страшно терпѣ! Была въ краю всякихъ докторов. лѣчили мене и профессоры въ Пештѣ; але дармо. Думала уже, що и до смерти не позбавлюсь того, але когда пріишла до Америки за сыномъ, тутъ менѣ порадили еще и до Васъ удатись за помощью, що и зробила. Лѣки, котори менѣ два разы засланисте, мали той добрый учинокъ, що теперь — слава Богу! — здорова.

Съ поздоровленьемъ и почтеньемъ
Марія Корешъ.

POCAHONTAS, W. Va. 6 Мая 1900.

Милый панъ Профессоръ!

Нехай Вамъ Богъ заплатитъ за Ваше благодѣяніе. Была хора 6 роковъ, ходила по докторахъ, но они не могли помогти менѣ, бо не знали, яку слабость маю. Каждый инакше говорилъ менѣ. Уже не надѣялась и жити на свѣтѣ. Но напослѣдку захотѣла еще Васъ спробовати и слава Богу, що зробила то. Ваши медицины позбавили мене болей и теперь я толста, здорова и сильна, а люди говорятъ менѣ, що о 10 лѣтъ стала молодша.

Съ краснымъ поздоровленьемъ
Анна Новачикъ.

PITTSBURG, Pa. 18 Мая 1900.

Славному п. проф. Коллинсу.

Вы знаете, яку тяжку и по словамъ докторовъ невылѣчиму слабость я мала. Теперь я уже легко дыхаю, ништо мене не болитъ и чую себе здоровою. Съ благодарностью признаю, що Вы вырвали мене изъ рукъ смерти, бо инакше не было-бъ менѣ помощи. Нехай Васъ преблагій Богъ Отецъ живитъ на многи и многи роки, щебъ и на дальше Вы худобнымъ помагали.

Ваша вѣрна
Жозефина Рошко.

Профессоръ Коллинсъ посылае лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи пріймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. **New York City.**

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЪ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякй друкарскй працѣ красно и дешево, яко ни хто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.

Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе также грошѣ за ренту. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.